

УДК 342. 7-053.215

ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОДІЇ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІВ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ З ПИТАНЬ МОНІТОРИНГУ ПРАВ ДИТИНИ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ З НАЦІОНАЛЬНИМИ ОРГАНАМИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Татаренко Г.В., Алієва К.Е.

PROBLEMS OF INTERACTION OF INTERNATIONAL ORGANIZATIONS AND ORGANIZATION ON CHILD RIGHTS MONITORING IN CONDITIONS OF ARMED CONFLICT WITH NATIONAL AUTHORITIES AND ORGANIZATIONS

Tatarenko G.V., Aliyeva K.E.

Розглядаються питання моніторингу закріплення, дотримання та захисту прав дітей в умовах збройного конфлікту та аспекти взаємодії міжнародних органів та організацій з питань моніторингу прав дитини в умовах збройного конфлікту з національними органами та організаціями в Україні.

Ключові слова: дитина, збройний конфлікт, моніторинг, права дитини, міжнародне право, гуманітарне право

На початку останнього десятиріччя ХХ ст. сталася подія яка докорінно змінила геополітичну карту світу – припинив своє існування Союз Радянських Соціалістичних Республік (СРСР). УРСР вийшла зі складу СРСР шляхом проведення 01 грудня 1991 р. загальнонаціонального Всеукраїнського референдуму щодо проголошення самостійної української держави - України. У референдумі взяли участь 84,18 % населення України, з яких 90,32 % підтримали Акт проголошення незалежності України, ухвалений Верховною Радою 24 серпня 1991 року [1].

Нажаль, розпад СРСР призвів до цілої низки конфліктів – міждержавних (Азербайджан та Вірменія) та внутрішньодержавних (Молдова та Придністров'я). Багато з цих конфліктів вийшли за межі дипломатичного беззбройного врегулювання і велися за допомогою військових дій. Деякі з

конфліктів періодично активізуються, але більшість мають статус «заморожених».

Україні тривалий проміжок часу вдавалося залишатися мирною нейтральною державою, а головне – зберігати мир та спокій на власній території. Але у 2014 році в країні почалися військові дії, які, на наш погляд, стали результатом імперіалістичних амбіцій Російської Федерації, яка завжди зазіхала на українську державність. У наслідок протистояння в Україні з'явилися території з особливим статусом: «території проведення антитерористичної операцій», «окуповані території», «анексована територія». Військові дії викликали створення добровольчих батальйонів, нових військових формувань, силам яких ведеться антитерористична операція, з'явився потужний волонтерський рух.

Наразі військовий конфлікт в Україні стосується кожного громадянина держави, але особливо вразливою категорією осіб

права, свободи та законні інтереси яких порушені веденням військових дій є діти.

Актуальність дослідження. Україна на протязі своєї незалежності вперше зіштовхнулася зі збройним конфліктом на власній території і, нажаль, з'ясувалося, що правові механізми захисту, відновлення прав, свобод та законних інтересів населення, у тому числі дітей, що страждає від наслідків збройного конфлікту, є доволі нерозвиненими та малоефективними. Законодавство України розроблено для мирного часу, тому постала проблема відсутності чітких норм забезпечення, гарантування та захисту прав дитини в умовах збройного конфлікту. В умовах недосконалості вітчизняного законодавства, надзвичайно актуальним є застосування норм міжнародного права, зокрема гуманітарного, з метою відстоювання прав та захисту населення, що постраждало від конфлікту відповідно до міжнародних норм права та стандартів.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2017 р. № 230-р схвалено Концепцію Державної соціальної програми «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини» на період до 2021 року (далі – Концепція). Згідно Концепції основним міжнародним документом, який визначає стандартні вимоги щодо забезпечення прав дитини, є Конвенція ООН про права дитини, яка має обов'язкову силу для держав, що її ратифікували. Процес входження України в Європейський Союз передбачає імплементацію європейських стандартів і підходів до забезпечення прав дітей, основні напрями яких визначено Стратегією Ради Європи з прав дитини (2016—2021 рр.).

Концепція прямо визнає неефективність міжгалузевої координації в комплексному розв'язанні проблем, пов'язаних із забезпеченням прав дітей, гальмує модернізацію існуючої системи.

Актуальними, особливо в умовах децентралізації влади, залишаються питання збереження та вдосконалення механізму взаємодії з відповідними службами на місцях. Через відсутність затверджених стандартів благополуччя та безпеки дитини складно провести якісне оцінювання забезпечення прав дітей, передбачених Конвенцією ООН про права дитини.

Існуюча система захисту прав та інтересів дитини в Україні базується на підході до дитини як до об'єкта впливу, без урахування того, що дитина повинна бути суб'єктом відносин. Незважаючи на наявність законодавчих норм щодо врахування думки дитини, відсутній механізм забезпечення найкращих інтересів дитини в процесі планування державної політики.

З метою реалізації цілей, завдань та досягнення мети, що встановлена у Концепції, Україні необхідна тісна співпраця з міжнародними органами з захисту прав дітей.

Виникнення міжнародних організаційних механізмів захисту прав дитини безпосередньо впливає з захисту прав людини, що пов'язане з розширенням сфери міжнародно-правового співробітництва після Другої світової війни. Це стало наслідком формування міжнародної єдності в розумінні цінності прав людини та їхнього захисту. Щойно таке розуміння було сформульоване у Статуті ООН, відразу ця організація стала центром міжнародно-правового співробітництва з прав людини. В її рамках були створені найбільш авторитетні міжнародні органи з захисту прав людини. З початку 50-х років почали виникати регіональні міжнародні організаційно-правові механізми захисту прав людини, перший з яких створено відповідно до Європейської конвенції про захист прав людини.

Початком діяльності з міжнародно-правового регулювання в галузі захисту прав дітей вважається створення у 1923 р. Міжнародного союзу порятунку дітей. У той час права дітей розглядалися в основному в контексті заходів, які необхідно було прийняти відносно рабства, дитячої праці, торгівлі дітьми. Союзом було розроблено перший міжнародний акт – Декларацію прав дитини (або Женевську декларацію), яка завдяки зусиллям першопрохідниці прав дитини Еглантіни Джебб була прийнята П'ятою Асамблеєю Ліги Націй у 1924 р [2, с. 7].

Формування та міжнародно-правове закріплення системи прав дитини у сучасному вигляді з'явилися після Другої світової війни з прийняттям ООН Декларації прав дитини. Однак фундаментальним актом у цій сфері є Конвенція про права дитини. Норми Конвенції є обов'язковими для виконання державами, які її ратифікували.

Ефективність діяльності міжнародних органів та організацій, що займаються захистом прав дитини залежить від їх компетенції, можливостей контролю та впливу на суб'єктів. Зокрема можна виділити загальну та петиційну компетенцію.

Переважає більшість міжнародних органів та організацій, утворених з метою захисту прав людини, наприклад Комітет з прав дитини, Комісія по положенню жінок, Верховний комісар ООН з прав людини, Верховний комісар ООН у справах біженців, Європейська комісія з прав людини, мають загальну компетенцію. Діяльність цих органів спрямована на перевірку стану дотримання прав людини у тій чи іншій державі. Основними формами перевірок є прийняття від держав періодичних звітів та проведення інспекцій. Органи (організації) контрольної компетенції, як правило, можуть виносити тільки рекомендаційні рішення.

Органи петиційної компетенції розглядають індивідуальні або колективні

скарги (петиції) на порушення прав людини з боку певної держави. Такими органами, зокрема, є Комісія з прав людини при Економічній і соціальній раді ООН, Європейський та Американський суди з прав людини тощо.

В окремих випадках відповідні органи (організації) наділяються як загальною, так і петиційною компетенцією. Наприклад, Комітет з прав людини згідно з Пактом про громадянські та політичні права 1966 р., наділений загальною компетенцією у сфері захисту прав людини, а згідно з Першим Факультативним протоколом до Пакту 1966 р. – петиційною компетенцією. Таким чином, у відносинах з державами, які приєдналися і до Пакту, і до Першого Факультативного протоколу, Комітет має загальну і петиційну компетенцію, а у відносинах з державами, які приєдналися лише до Пакту – загальну компетенцію [3].

Можна констатувати, що існування міжнародних організацій для моніторингу захисту прав дитини та органів, які можуть захистити порушені права дитини є необхідним, бо саме міжнародний контроль забезпечує ефективний захист прав дитини, а рекомендації, що надаються такими органами носять загальний, універсальний характер.

Комітет ООН з прав дитини є важливою ланкою для забезпечення інтересів неповнолітніх осіб. Раз на п'ять років Держави-учасниці мають доповідати Комітету через Генерального Секретаря ООН про вжиті ними заходи щодо закріплення визнаних у Конвенції прав та свобод, а також про прогрес, досягнутий у здійсненні таких прав [2, с. 1]. Тобто, з аналізу ст. 44 Конвенції ООН про захист прав дитини можна дійти висновку, що основною функцією Комітету є контролююча функція, але, на рівні такого контролю існує застереження: Комітет не застосовує санкції.

Результатом розгляду експертами Комітету доповіді Держави-учасниці про заходи і прогрес їх застосування є заключні зауваження і рекомендації. Але навіть їх невиконання не призводить до настання негативних примусових наслідків – таке невиконання призводить до формування негативного іміджу країни те не сприяє вирішенню проблем стосовно прав і свобод дітей. У Доповіді Держави-учасниці зазначають фактори і труднощі (якщо такі є), що впливають на ступінь виконання зобов'язань. У свою чергу, Комітет має право запитувати додаткову необхідну інформацію, яка стосується виконання Конвенції ООН з прав дитини.

Одним із основних повноважень Комітету ООН з прав дитини є направлення доповідей Держав-учасниць, з пропозиціями і зауваженнями від Комітету, щодо потреби у технічній консультації чи допомозі до спеціалізованих установ, наприклад, ЮНІСЕФ (Дитячий фонд ООН) та інших компетентних органів [2, с. 1].

Таким чином, Комітет ООН з прав дитини є одним з основних міжнародних засобів захисту прав дитини: рекомендації даного Комітету можуть слугувати одиницею виміру стану захисту прав дітей на території держави-учасниці, якою є Україна, як на рівні прийняття рішення, так і на практичному рівні. І, хоча за невиконання таких рекомендацій не передбачено застосування примусових санкцій, але серйозний аналіз такого документу ООН призведе до позитивних результатів у стані захищеності дітей.

Комітет ООН з прав дитини зазначає, що найважливіші положення для реалізації прав дітей, яких торкнулися збройні конфлікти, включають: захист дітей і сім'ї; гарантії догляду і допомоги; доступність харчування, медичного обслуговування і освіти; заборона тортур, поганого поводження або невиконання обов'язків

щодо дітей; заборона смертного вироку; збереження культурного середовища дитини; захист у випадку позбавлення волі; надання гуманітарної допомоги та доступ до дітей для гуманітарних організацій під час збройних конфліктів [2].

За останні десятиліття істотно зросла роль міжнародних неурядових організацій у захисті прав людини. Спираючись на Заключні спостереження Комітету ООН з прав дитини щодо Держави-учасниці, можна також зробити висновок про важливість неурядових організацій у забезпеченні прав дітей, а саме, розглянувши розділ «Основні проблеми, що викликають занепокоєння, та рекомендації» п. 24: «Держави-учасниці повинні сприяти та заохочувати активне і систематичне залучення громадянського суспільства, у тому числі неурядових організацій та дитячих об'єднань, у пропагування та впровадження прав неповнолітніх» [2, с. 6-7].

Неурядові організації брали активну участь у підготовці тексту Конвенції ООН з прав дитини, а потім об'єдналися в окрему групу для координації своїх зусиль. Саме неурядові організації на даний момент сприяють усвідомленню необхідності дотримання Конвенції з прав дитини, вони, разом із ЮНІСЕФ, є найближчими партнерами Комітету ООН з прав дитини.

Серед найбільш впливових організацій можна назвати такі, як: Міжнародний Гельсінський Комітет, Міжнародна Амністія, Лікарі за мир та інші. Серед основних напрямів їхньої діяльності: моніторинг стану прав людини в окремих державах; моніторинг законодавства про права людини в окремих державах; складання доповідей про стан справ у галузі захисту прав людини; оприлюднення таких доповідей для ознайомлення громадськості та надання їх міжнародним міжурядовим органам із прав людини; участь у розробці міжнародних

договорів із прав людини, а також інша діяльність.

Що стосується вітчизняної організації системи захисту прав дитини, то нажалі слід визнати її не координованість та розгалуженість. Відповідальність за дітей розподіляється між різними міністерствами та відомствами, співпраця між ними є малоефективною, а подекуди взагалі відсутня. Координуючим органом з формування та забезпечення реалізації державної політики щодо дітей є Міністерство соціальної політики України.

В умовах реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, яка розпочалася з прийняттям Кабінетом Міністрів України розпорядження від 1 квітня 2014 року № 333-р, при розмежування повноважень між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування на засадах децентралізації влади важливим є збереження стабільності функціонування структурних підрозділів обласних, районних, міських державних адміністрацій, до повноважень яких належить здійснення заходів щодо захисту прав дітей, зокрема служб у справах дітей та центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді [4].

Слід зазначити, що протягом 2014 року відбулося лише одне засідання Міжвідомчої комісії з питань охорони дитинства, хоча Положення передбачає засідання Комісії не менше, ніж один раз на три місяці. Водночас, враховуючи те, що Україна стикнулася з кардинально новими проблемами, пов'язаними з внутрішнім переміщенням осіб, необхідністю вживати заходи до захисту прав людей, особливо дітей, які залишилися проживати в зоні конфлікту, доречним був би розгляд цього питання саме на рівні Міжвідомчої комісії з питань охорони дитинства.

Таким чином, можна відзначити, що в Україні не відбувається постійний

моніторинг виконання прав дитини. Також відсутня статистика порушення прав дитини внаслідок проведення збройного конфлікту у Луганській та Донецькій областях. Наприклад, відомості щодо порушення прав дітей у зоні конфлікту, пов'язані з безпекою життя та здоров'я, надають органам української влади міжнародні місії, зокрема ОБСЄ. Так, перший заступник голови Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні Александр Хуг заявляє, що у 2017 році спостерігачі зафіксували факти смерті або травмування понад 40 дітей у зв'язку з конфліктом, який вже понад 3,5 роки триває на Донбасі [5].

Стан розвитку українських організацій з моніторингу захисту прав дитини є на початковому етапі, але наразі відсутній ефективний механізм координації та моніторингу, який дозволив би здійснювати систематичний та всебічний збір даних щодо дотримання Україною всіх положень Конвенції ООН про права дитини та по відношенню до всіх груп дітей.

Підсумовуючи вищевикладене можна зробити наступні висновки та пропозиції.

Проаналізувавши Європейський механізм захисту дітей що постраждали від збройних конфліктів можна констатувати, що світова практика створила дієві механізми захисту дитини, які слід імплементувати до вітчизняного законодавства.

На жаль, українське законодавство має недостатньо дієвих механізмів щодо захисту прав дитини в умовах збройного конфлікту. Так існує проблема нормативного визначення поняття «дитина, яка постраждала внаслідок збройного конфлікту», бо існує наразі визначення не є всебічним.

Пропонуємо, визначити термін «дитина, яка постраждала внаслідок збройного конфлікту» - дитина віком до 18 років, яка є громадянином України або дитина, яка на

законній основі перебуває на території України зазнала емоційного, психологічного, соціального, тиску з боку незаконних військових формувань або стала свідком бойових дій на території України, отримала розлад пов'язаний із станом фізичного чи психічного здоров'я внаслідок бойових дій, була незаконно залучена до участі у збройному конфлікті України.

Єдиного нормативного акту, який би визначав повний обсяг прав дитини, яка постраждала внаслідок збройного конфлікту також не існує. Спроби закріплення правового статусу дітей, які постраждали внаслідок бойових дій тільки розпочалися. Був розроблений проект Закону України «Про забезпечення прав та гарантій дітей - жертв збройного конфлікту, воєнних дій, тимчасової окупації території України», який був одержаний Верховною Радою України 16.02.2015 р. Комітет Верховної Ради відхилив розгляд даного законопроекту, хоча у цьому проекті пропонувалися шляхи розв'язання проблем з невизначеністю нормативного визначення дитина-жертва збройного конфлікту, розширювались та доповнювались існуючі Закони, пов'язані із захистом прав дитини.

Порядок отримання статусу дитини, яка постраждала внаслідок бойових дій, закріплений Постановою Кабінету Міністрів України № 268 від 5 квітня 2017 р. «Про затвердження Порядку надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів» та передбачає складний механізм отримання цього статусу. Станом на березень 2018 р. лише 9 дітей з 580 тисяч отримали статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів. Щоб встановити факт порушення прав дитини через збройну агресію необхідно звернутись до органів досудового розслідування та заявити про кримінальне правопорушення. Ця процедура є складною, оскільки необхідно

кваліфікувати за якою статтею Кримінального Кодексу України треба відкривати провадження і хто є злочинцем в цьому випадку. Бо виникає питання хто саме повинен відповідати: Російська Федерація чи незаконні терористичні угруповання?

Дитина повинна піддатись оглядам, які виявлять чи дійсно дитини психологічно постраждала внаслідок збройного конфлікту. Але не визначено хто і як буде провадити такий огляд. Чи це буде спеціальний психолог, який розуміється на психології дитини постраждалій від збройного конфлікту, чи є в Україні взагалі фахівці-психологи у сфері воєнної психології. Постає питання чи не є такі дії над дитиною аморальними та такими, що порушують принцип на повагу честі та гідності дитини, оскільки на побутовому рівні є зрозумілим, що дитина, яка опинилась в зоні, де ведуться бойові дії, бачила військових або стала свідком, коли постраждав хтось із близьких родичів або перехожі люди від бойового снаряду – зазнала психологічної травми.

В кримінальному Кодексі України відсутні норми, які регламентують порушення прав дитини серед яких:

- порушення права на безпечні умови. Законодавство України не має визначення терміну «право на безпечні умови життя для дитини»;

- відсутня відповідальність за порушення права дитини на освіту. Через військові дії школи повинні переривати навчання чи переводити дітей на дистанційну форму навчання. Для дітей початкових класів є неефективним дистанційне навчання, оскільки дитині самостійно важко охопити весь матеріал.

У наслідок відсутності норм матеріального права відсутні і норми процесуального права.

Суб'єктний склад органів та осіб, що повинні забезпечити дотримання та захист прав дитини в Україні є дещо розгалуженими

та нескоординованим за напрямками дій. На наш погляд, Комітет з прав дитини в змозі ефективно виконувати функції єдиного органу, з питань формування дитячої політики у сфері розвитку дітей та захисту їх прав на державному рівні, у тому числі через відсутність ефективного механізму координації та моніторингу, який дозволив би здійснювати систематичний та всебічний збір даних щодо дотримання Україною всіх положень Конвенції ООН про права дитини та по відношенню до всіх груп дітей.

У зародкову стані є взаємодія з неурядовими організаціями, які надають інформацію, доповнюючи доповіді держав перед Комітетом з прав дитини, поширюють висновки та рекомендації, які готує Комітет після розгляду цих доповідей, а також сприяють утіленню їх у життя. Так, наприклад, громадська організація «Правозахисна організація «Спільна мета» наприкінці минулого року ініціювала підготовку громадськими, правозахисними організаціями та приватними особами альтернативного звіту, який має відбити реальну ситуацію в Україні з правами дитини та запропонувати конкретні кроки стосовно покращення ситуації.

Невирішеною є проблема відповідальності за вербування дітей для участі в збройному конфлікті, а також питання чи повинна дитина, яка добровільно погодилася брати участь у збройному конфлікті відповідати за це (питання віку відповідальності, кваліфікації злочинів тощо).

Ці проблеми є не тільки правовим, але й соціальним, бо у таких випадках відбувається руйнація дитини та відсутність на нормальне становлення дитини, як особистості. Діти є не сформованими в психологічному стані, тому вони дуже легко можуть піддатись маніпуляціям, крім того агресори можуть використовувати метод насильницького психологічного тиску.

Безумовно, що через військову агресію на Сході України стан захищеності прав дитини погіршився і перед Україною стоїть задача ліквідувати прогалини, які існують у законодавстві з урахуванням нових об'єктивних умов.

Література:

1. Акт проголошення незалежності України // Відомості Верховної Ради України. - 1991 р., № 38, стаття 502.
2. Дитинство під прицілом: права дитини в умовах збройного конфлікту на сході України / О. А. Біда, А. Б. Блага, О. А. Мартиненко, П. І. Пархоменко, М. Г. Статкевич, С. В. Тарабанова ; за заг. ред. А. П. Буценка / Українська Гельсінська спілка з прав людини. – К.: КИТ, 2016. – 82 с., з іл.
3. Український юридичний портал офіційний сайт: офіційний сайт [Електронний ресурс]: [Інтернет-портал] – Електронні дані. – [http://jure.in.ua]. – Режим доступу <http://jure.in.ua/tema-10-mizhnarodno-pravovuj-zahyst-prav-lyudyny> (дата звернення 02.12.2017). – Назва з екрана.
4. Human Rights in Ukraine : офіційний сайт [Електронний ресурс]: [Інтернет-портал]. – [http://khpg.org/en/index.php]. – Електронні дані. – Режим доступу <http://khpg.org/en/index.php?id=1432467317/> (дата звернення 02.12.2017). – Назва з екрана.
5. У 2017 році через війну на Донбасі постраждали або загинули понад 40 дітей – ОБСЄ/ Новини на УНІАН [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.unian.ua/politics/2355355-u-2017-rotsi-cherez-viynu-na-donbasi-postrajdali-abo-zaginuli-ponad-40-ditey-obse.html>

References:

1. Akt progoloshennya nezalezhnosti Ukrayiny` // Vidomosti Verhovnoyi Rady` Ukrayiny` - 1991 r., # 38, stattya 502
2. Dy`ty`nstvo pid pry`cilom: prava dy`ty`ny` v umovax zbrojnogo konfliktu na sxodi Ukrayiny`: naukove vy`dannya / O. A. Bida, A. B. Blaga, O. A. Marty`nenko, P. I. Parxomenko, M. G. Statkev`ch, S. V. Tarabanova; za zag. red. A. P. Bushhenka / Ukrayins`ka Gel`sins`ka spilka z prav lyudy`ny`. – К., КУТ, 2016. – 82 s. z il.

3. Ukrayins'kyj yurydychnyj portal oficijnyj sajt: oficijnyj sajt [Elektronnyj resurs]: [Internet-portal] – Elektronni dani. – [http://jure.in.ua]. – Rezhy`m dostupu http://jure.in.ua/tema-10-mizhnarodno-pravovuj-zahyst-prav-lyudyny/(data zvernennya 02.12.2017). – Nazva z ekrana.

4. Human Rights in Ukraine oficijnyj sajt: oficijnyj sajt [Elektronnyj resurs]: [Internet-portal]. – Elektronni dani. – [http://khpg.org/en/index.php]. – Rezhy`m dostupu http://khpg.org/en/index.php?id=1432467317 / (data zvernennya 02.12.2017). – Nazva z ekranu.

5. U 2017 rotsi cherez viynu na donbasi postrajdali abo zaginuli ponad 40 ditey [Elektronnyj resurs]. – Rezhy`m dostupu: <https://www.unian.ua/politics/2355355-u-2017-rotsi-cherez-viynu-na-donbasi-postrajdali-abo-zaginuli-ponad-40-ditey-obse.html>

Татаренко Г.В., Алиева К.Э. Проблемы взаимодействия международных органов и организации по вопросам мониторинга прав ребенка в условиях вооруженного конфликта с государственными органами и организациями Украины. – Статья.

Рассматриваются вопросы мониторинга закрепления, соблюдения и защиты прав детей в условиях вооруженного конфликта, а также аспекты взаимодействия международных органов и организаций по вопросам мониторинга прав ребенка в условиях вооруженного конфликта с национальными органами и организациями Украины.

Ключевые слова: *ребенок, вооруженный конфликт, мониторинг, права ребенка, международное право, гуманитарное право.*

Tatarenko H, Alieva K. Problems of cooperation of international institutions and the organization that monitor the rights of children in conditions of the armed conflict with the national organizations. – Article.

The authors considered issues of monitoring, observance and protection of the rights of children in armed conflict, aspects of interaction of international institutions and organizations on monitoring of children rights in conditions of armed conflict with national authorities and organizations of Ukraine.

Keywords: *child, armed conflict, monitoring, child rights, international law, humanitarian law.*

Авторська довідка:

Татаренко Галина Вікторівна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри правознавства, завідувач кафедри конституційного права Східноукраїнського національного університета імені Володимира Даля.

Алієва Камелія Ейвазівна – студентка 1 курсу освітнього ступеня «Магістр», юридичного факультету Східноукраїнського національного університета імені Володимира Даля.

Стаття надійшла до редакції 23.05.2018 р.

Рецензент: заступник ПрАТ «ВНЗ МАУП» Кравцова Є. О.